दाप्यः स्याद्विंशतं दमम्। कार्यं वाप्यथ वा खड्गमन्यं वापि तथाविधम्। तथ्येनापि ब्रुवन् दाप्यो दण्डं कार्षापणावरम्। मातरं पितरं जायां भ्रातरं तनयं गुरुम्। आक्रोशयन् शतं दाप्यः पन्थानं चाददद्गुरोः। ब्राह्मणक्षत्रियाभ्यान्तु दण्डः कार्यो विजानता। ब्राह्मणे साहसः पूर्वः क्षत्रिये त्वेव मध्यमः। विट्शूद्रयोरेवमेव स्वजातिं प्रति तत्त्वतः। छेदवर्जं प्रणयनं दण्डस्येति विनिश्चयः।"

"सत्यासत्यान्यथाक्रोशैर्न्यूनाङ्गेन्द्रियरोगिणाम्। क्षेपं करोति चेद्दण्ड्यः पणानर्द्धत्रयोदश। अभिगन्तासि भागिनीं मातरं वा तवेति च। शपन्तं दापयेद्राजा पञ्चविंशतिकं दमम्। अर्द्धोऽधमेषु द्विगुणः परस्त्रीपूत्तमेषु च। दण्डप्रणयनं कार्यं वर्णजात्युत्तराधरैः। प्रातिलोम्यापवादेषु द्विगुणास्त्रिगुणादमाः। वर्णानामानुलोम्येन तस्माद्दण्डो हानितः। वाक्पारुष्यावनेत्रसक्थिविनाशे वाचिके दमः। शत्यसदर्द्धिकः पादनासाकर्णकरादिषु। अशक्तस्तु वदन्नेवं दण्डनीयः पणान् दश। तथा यक्तः प्रतिभुवं दाप्यः क्षेमाय तस्य तु। पतनीये कृते क्षेपे दण्डो मध्यमसाहसः। उपपातकयुक्ते तु दाप्यः प्रथमसाहसः। तैर्विद्यत्पदेवानां क्षेप उत्तमसाहसः। मध्यमो जातिपूगानां प्रथमो ग्रामदेशयोः" याज्ञ०।

दण्डपारुष्ये दण्डा मनूक्ता यथा "येन केनचिदङ्गेन हिंसा स्येत् क्षेमकृन्नृणाम्। छेत्तव्यं तत्तदेवास्य तन्मनोरनुशासनम्। पाणिमुद्यम्य दण्डं वा पाणिच्छेदनमर्हति। पादेन प्रहरन् कोपात् पादच्छेदनमर्हति। सहासनमभिप्रेप्सुरुत्कृष्टस्यापकृष्टजः। कट्यां कृताङ्को निर्वास्यः स्फिचं वाऽस्यावकर्त्तयेत्। अवनिष्ठीवतो दर्पात् द्वावोष्ठौ छेदयेन्नृपः। अवमूत्रयतो मेढ्रमवशर्द्धयतो गुदम्। केशेषु गृह्णतो हस्तौ च्छेदयेदविचारयन्। पादयोर्हादिकायान्तु ग्रीवायां वृषणेषु च। त्वग्भेदकः शतं दण्ड्यो लोहितस्य तु दर्शकः। मांसभेत्ता तु षण्णिष्कान् प्रवासस्त्वस्थिभेदकः। वनस्पतीनां सर्वेषामुपभोगो यथा यथा। तथा तथा दमः कार्यो हिंसायामिति धारणा। मनुष्याणां पशूनाञ्च दुःखाय प्रहृते सति। यथा यथा महद्दुःखं दण्डं कुर्यात्तथा तथा। अङ्गावपीडनायाञ्च प्राणयोश्चितयोस्तथा। सप्तत्यानन्त्यं दाप्यः सर्वं दण्डमथापि वा। द्रव्याणि हिंसात् यो यस्य ज्ञानतोऽज्ञानतोऽपि वा। स तस्योत्पादयेत्तुष्टिं राज्ञे दद्याच्च तत्समम्। धर्मचारिकमाक्षेषु काष्ठलोष्टमयेषु च। मूल्यात् पञ्चगुणो दण्डः पुष्पमूलफलेषु च। यानस्यैव तु यातुश्च यानस्वामिन एव च। दशातिवर्त्तनान्याहुः शेषे दण्डो विधीयते। छिन्ननाभ्ये भिन्नयुगे तिर्य्यक्प्रतिमुखागते। अक्षभङ्गे च यानस्य चक्रभङ्गे तथैव च। छेदने चैव यन्त्राणां योक्त्ररश्म्योस्तथैव च। आक्रन्दे चाप्यपैहीति न दण्डं मनुरब्रवीत्। यत्रापवर्त्तते युग्यं वैगुण्यात् प्राजकस्य तु। तत्र स्वामी भवेद्दण्ड्यो हिंसायां द्विशतं दमम्। प्राजकस्येङ्गवेदाग्नः प्राजको दण्डमर्हति। युग्यस्थाः प्राजकेऽनाप्ते सर्वे दण्ड्याः शतं शतम्। स चेत्तु पथिसंरुद्धः पशुभिर्वा रथेन वा। प्रमापयेत् प्राणभृतस्तत्र दण्डोऽविचारतः। मनुष्यमारणे क्षिप्रं चोरवत् किल्बिषी भवेत्। प्राणभृत्सु महत्स्वर्द्धं गोगजोष्ट्रहयादिषु। क्षुद्रकाणां पशूनाञ्च हिंसायां द्विशतो दमः। पञ्चाशत्तु भवेद्दण्डः शुभेषु मृगपक्षिषु। गर्दभाजाविकानाञ्च दण्डः स्यात् पञ्चमाषकः। माषकन्तु भवेद्दण्डः शूकरनिपातने। भार्यां पुत्रञ्च दासञ्च शिष्यो भ्राता च सोदरः। प्राप्तापराधान्ताड्याः स्यू रज्ज्वा वेणुदलेन वा। शतन्तु शरीरस्य, मोक्षमाङ्गे कथञ्चन। अतोऽन्यथा तु प्रहरन् प्राप्तः स्याच्चौरकिल्बिषम्" । अत्र विशेषमाह याज्ञ० यथा

"भक्ष्यपङ्करजःस्पर्शे दण्डो दशपणः स्मृतः। अमेध्यपाणिनिष्ठ्यूतस्पर्शने द्विगुणस्ततः। समेष्वेवं परस्त्रीषु द्विगुणन्तूत्तमेषु च। हीनेष्वर्द्धदमो मोक्षमदादिभिरदण्डनम्। विप्रपीडाकरं छेद्यमङ्गमब्राह्मणस्य तु। तद्गुणं प्रथमो दण्डः संस्पर्शे तु तदर्द्धिकः। तद्गुणं हस्तपादे च दशविंशतिकौ दमौ। परस्परन्तु सर्वेषां शस्त्रे मध्यमसाहसम्। पादकेशांशुकग्रीवाकुक्षिनेषु पणान् दश। पीडाकर्षांशुकावेष्टपादाघाते शतं दमः। शोणितेन विना दुःखं कुर्वन् काष्ठादिभिर्नरः। द्वात्रिंशतं पणान् दाप्यो द्विगुणं दर्शनेऽस्रजः। करपाददतो भङ्गे च्छेदने कर्णनासयोः। मध्यो दण्डो व्रणोद्भेदे मृतकल्पहते तथा। चेष्टाभोजनयोर्भेदे नेत्रादिप्रतिभेदने। कराङ्घ्रिबाहुसक्थ्याञ्च भङ्गे मध्यमसाहसः। एकं शतं बहूनाञ्च यथोत्तरा द्विगुणो दमः। कलहापहृतं देयं दण्डश्च द्विगुणः स्मृतः। दुःखसंज्ञापादेद्दुःखं स सप्तत्यानन्त्यमर्हति। दाप्यो दण्डश्च यो